

10/12/2013

Srbija: Novi Zakon o detektivskoj delatnosti

—
Opšta regulativa

Publisher: Bojovic &
Partners

Novi Zakon o Detektivskoj Delatnosti (*Službeni glasnik Republike Srbije br. 104/2013*) (Zakon) je u primeni 26. Novembra 2013. Godine. Zakon je donet radi regulisanja detektivske aktivnosti, koja je u porastu u prethodnih nekoliko godina - u Srbiji trenutno postoji između 1.200 i 1.500 nereguliranih detektivskih agencija. Zakon uređuje rad pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica koji vrše detektivske usluge, uslove licenciranja, izvršenje zadatka i nadzor. Sve aspekte obuke detektiva reguliše Ministarstvo Unutrašnjih Poslova, koje takođe reguliše i nadgledanje, zaštitu podataka nakon obrade i stručne ispite; tj. celokupnu implementaciju Zakona.

Ovlašćeni detektivi moraju biti evidentirani, i moraju posedovati važeću licencu, koja se izdaje na pet godina. Licenca fizičkih lica se izdaje ako fizičko lice ispuni šest uslova, tj. ako je isteklo više ili visoko obrazovanje, prošlo odgovarajuću bezbednosnu proveru, dokazalo psihofizičku sposobnost, savladalo program obuke, položilo stručni ispit za detektiva i poseduje državljanstvo Republike Srbije. Zakon precizno reguliše upotrebu vatrenog oružja, u skladu sa Zakonom o oružju i municiji i takođe predviđa procedure nakon korišćenja istog, kao što je izveštavanje odgovarajućih nadležnih organa. Zakon definiše i zabranjene detektivske aktivnosti kao i odnosne kazne (u formi novčane kazne ili zabrane rada na određeni vremenski period).

Jedan od glavnih problema Zakona predstavlja mogućnost sukobljavanja sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti. Zakon o zaštiti podataka o ličnosti dozvoljava mali broj izuzetaka u obradi podataka u slučajevima gde obrada podataka nije utemeljena zakonom ili u saglasnosti relevantnih fizičkih lica. Takođe, fizičko lice mora biti obavešteno ukoliko u obrađivane podatka spadaju i njihovi lični podaci. Zakon nalaže detektivima da prikažu legitimaciju i ovlašćenje osobi od koje prikupljaju podatke, međutim to ne uključuje lica čija se kretanja prate, adrese, brojevi telefona, te ostali lični podaci obrađuju bez njihovog znanja. Zakon dozvoljava objavljivanje fotografija lica bez njihovog odobrenja, što predstavlja još jedno potencijalno kršenje privatnosti. Međutim, dozvoljeno je da pojedine institucije, uključujući banke i bolnice, odbiju davanje tajnih podataka o klijentima, na osnovu propisa o tajnosti odnosno poverljivosti podataka.

Zakon dozvoljava obradu podataka u šest situacija, uključujući nestala lica, lica koja su korisniku prouzrokovala štetu, koja protivpravno postupaju prema korisniku, izgubljene ili ukradene predmete, uspešnost poslovanja i zaštitu intelektualne svojine. Zakon je nejasan u definisanju nestalih lica, jer u tu kategoriju se ubrajaju i lica koja se kriju od pojedinaca a ne od zakona. Iako se detektivi ne smeju informisati o slučajevima gde je policija umešana, postoje i slučajevi koji nisu prijavljeni policiji gde su lica u bekstvu. Isto tako, utvrđivanje vlasništva nije traženo kada su predmeti izgubljeni ili ukradeni. Treba jasno definisati osobe koje nisu pogodne da se bave detektivskom delatnošću, jer su trenutno kvalifikovana i lica sa istorijom mentalnih oboljenja ili policijskim dosijeom ako prođu odgovarajuće testove. Može se reći da Zakonu nedostaje jasna definicija pojedinih termina te da su neophodne određene izmene kako bi Zakon bio kompatibilan sa relevantnim članovima Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.